

«حلیت و حرمت آبزیان» از دیدگاه فقه

به گزارش شبکه اطلاع رسانی اجتهاد، «زهره نظری»، کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث از دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک در پایان‌نامه خود به بررسی حلیت و حرمت آبزیان از دیدگاه فقه پرداخته است.

به گزارش شبکه اطلاع رسانی اجتهاد، «زهره نظری»، کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث از دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک در پایان‌نامه خود به بررسی حلیت و حرمت آبزیان از دیدگاه فقه پرداخته است.

نگارنده اظهار می‌دارد: از بررسی کتب فقهی و کلام فقهی، این نتیجه به دست می‌آید که دیدگاه کلی در خصوص آبزیان بین فقه اهل سنت و فقه اهل شیعه متفاوت است، چراکه علمای اهل سنت طبق عمل به ظاهر قرآن کریم و آیات حکم به حلیت همه آبزیان اعم از گیاهان و حشرات و حیوانات دریایی و ماهیان می‌کنند، ولی دیدگاه فقهای شیعه طبق آیات کریمه و روایات اهل بیت معصومین (ع) حکم به حلیت خصوصاً ماهیان پولک‌دار (فلس‌دار) و میگو آن هم به دلایل خاص می‌کنند و بقیه موجودات دریایی را (ماهیان بدون پولک و حیوانات دیگر) را محکوم به عدم به اکل می‌کنند و حرام می‌دانند.

وی بیان می‌کند: فقهای اعلام در فتوی و نوشته‌های فقهی خود در مورد آبزیان، بحثی از گیاهان و حشرات آبی سخنی بیان نکرده‌اند و یا بسیار اندک است، در خصوص ماهیان هم معیار و ملاک در حلیت و خوراکی بودن ماهیان را فلس‌دار (پولک‌دار) بودنشان تعیین کرده‌اند.

وی در ادامه می‌افزاید: حیوانات دریایی داخل آب ذبح شرعی ندارند، پس اگر بمیرند در آب یا کشته شوند در داخل آن مردار محسوب می‌شوند و گوشت مردار حرام است.

نگارنده تصریح می‌کند: در خصوص صید ماهی و ذبح آن دلیل داریم بر صحت صید و تزکیه آن به نحوی زنده از آب گرفته شود و بیرون آورده شود این حیوان در بیرون بمیرد و محکوم به تزکیه شود پس می‌توان همین حکم را برای باقی حیوانات دریایی صید شده سرایت دارد.

نویسنده بیان می‌کند: طبق دیدگاه اهل سنت و بنابر آنچه از ظاهر کلام الهی مفهوم است این است که تمام آبزیان و موجودات دریایی اعم از گیاهان، حشرات، حیوانات و ماهیان حلال هستند؛ مگر آنچه به نص خاص حکم به حرمتش شده باشد. نظری بیان می‌کند: آنچه در اسلام تحریم شده خبیث و پلید بوده و دارای زیان‌های روحی و جسمی برای فرد و اجتماع بشری است چه ما به این فلسفه و حکمت برسیم یا نرسیم.

وی در ادامه تصریح می‌کند: در دریاها برخی از ماهیان گوشت‌خوار هستند و ماهیان دیگر را می‌خورند و برخی حکم حیوانات شکاری در خشکی را دارند از قبیل نهنگ، وال و کوسه ماهی‌ها و مار ماهی و غیره که شبیه شیر، پلنگ، گرگ و سگ و غیره در خشکی هستند؛ از بین ماهیان دریا، سالم‌ترین و بهترین ماهی‌ها، ماهیانی هستند که پولک‌دار هستند. فلس‌ها و و پولک‌های روی بدن این ماهیان، مانع بزرگی در برابر نفوذ بسیاری از ذرات و اشعه‌های خطرناک موجود در دریاها و میدان‌های مغناطیسی است، لذا گوشت این ماهیان از نظر بهداشتی بسیار سالم و مصون از خطر است.

نظری اذعان می‌کند: از جمله ماهیان حرام که غیر قابل خوردن هستند و در صید کردن تزکیه نمی‌شوند ماهی سرخاری، ماهی گرزک، ماهی فوگل، اسب ماهی، اره ماهی، لقمه ماهی، اوزون برون و شیب ماهی است.

نویسنده در پایان خاطرنشان کرد: در حلیت و حرمت آبزیان باید تابع حکم شارع مقدس باشیم و احکام الهی را بر طبق عقل و درک خود تجزیه و تحلیل نکنیم و احکام شرعی را بر عقل تطبیق ندهیم، چراکه فلسفه و مدرک حلیت و حرمت بسیاری از امور بر ما پوشیده است.

منبع: شبکه اطلاع رسانی اجتهاد